

Miljø- og
Ligestillingsministeriet
Kystdirektoratet

Blåvand 2025

Statusrapport

April 2026

Indholdsfortegnelse

1	Indledning.....	3
2	Sammenfatning	4
3	Kysten og de kysttekniske udfordringer	5
4	Den gennemførte kystbeskyttelse og resultatet heraf	7

1 Indledning

Den første fællesaftale mellem Varde Kommune og staten om kystbeskyttelsen på den 5,4 km lange strækning fra Ishuset ved Blåvands Huk Fyr i vest til hofde 10A mod øst var gældende for 2012.

Den efterfølgende fællesaftale var gældende for 2014-18. Denne fællesaftale blev dog udvidet til også at omfatte 2019. Samme model blev anvendt for aftaleperioden 2020-24, der blev forlænget med 2025.

Det foreliggende notat omfatter en gennemgang af, hvilken kystbeskyttelsesindsats der er gennemført hidtil, samt hvilken kystudvikling indsatsen har medført.

Fig. 1.1 Fællesaftalestrækningen ved Blåvand med delstrækninger

2 Sammenfatning

Den seneste fællesaftale mellem staten og Varde Kommune om kystbeskyttelsen på den 5,4 km lange strækning fra Ishuset ved Blåvands Huk Fyr i vest til hofde 10A mod øst var gældende for 2020-2025. Aftalens målsætning for kystudviklingen er standsning af tilbagerykningen af kystlinje og klitskrænt på hele strækningen.

Hvis der ikke udføres strandfodring på strækningen, vil den naturlige kysttilbagerykning være 0,5-2 m/år i gennemsnit og størst på strækningen med hofder. 100 års vandstanden er ca. 4 m. En 100 års vandstand nås eller overskrides i gennemsnit en gang pr. 100 år.

Terrænet fra Ishuset til hofde 1 er ikke oversvømmelsestruet. Videre mod sydøst aftager terrænkoten til under 3 m. Derfor er Oksby Dige og Oles Dige bygget. Sydøst for disse diger kan der ske oversvømmelse. Derfor ligger et mindre antal huse her på værfter.

I 1990 udførtes den første strandfodring på hofdestrækningen for at reducere tilbagerykningen af strand og klitskrænt. Siden er der ca. med fem års mellemrum udført en række strandfodringer. Den samlede fodringsmængde er 1.095.000 m³ i fast mål, og størstedelen er pumpet ind på stranden mellem hofde 1 og hofde 6.

Effekten af kystbeskyttelsesindsatsen siden 1990 er bedømt på grundlag af en analyse af det store antal opmålinger, som Kystdirektoratet har udført. Det seneste strandnivelement er udført i foråret 2024. Opmålingen viser, at kystlinje og skrænt på nuværende tidspunkt ligger mere fremskudt på alle fire delstrækninger end tilfældet har været det meste af tiden, siden opmålingerne begyndte. Status for kyststrækningen må derfor betegnes som tilfredsstillende.

3 Kysten og de kysttekniske udfordringer

Den 5,4 km lange strækning ved Blåvand fra Ishuset ved Blåvands Huk Fyr i vest til hofde 10A mod øst er en erosionskyst. Det betyder, at kysten naturligt vil rykke tilbage som følge af påvirkningen fra bølger og strøm, hvis der ikke udføres kystbeskyttelse. Den naturlige kysttilbagerykning er 0,5-2 m/år i gennemsnit jfr. fig. 3.1, men en enkelt storm kan dog erodere væsentligt mere af kysten.

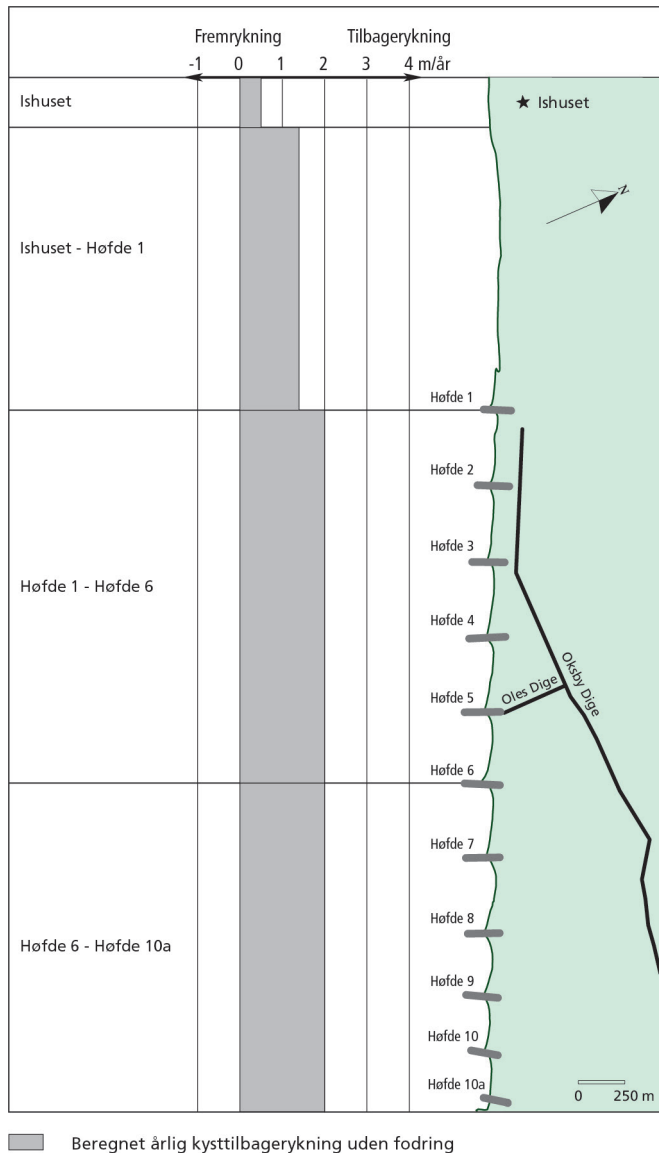

Fig. 3.1 Den gennemsnitlige kysttilbagerykning uden regelmæssig strandfodring

Terrænet fra Ishuset til hofde 1 er beliggende mere end 5 m over havets overflade. Strækningen er derfor ikke oversvømmelsestruet, da en 100 års vandstand på strækningen er ca. 4 m. En 100 års vandstand nås eller overskrides i gennemsnit en gang pr. 100 år.

På den resterende del af strækningen fra hofde 1 til hofde 10A er der en smal klitrække med et lavt område bagved. Dette område inkluderer den sydlige del af Blåvand by, et stort antal sommerhuse samt Hvidbjerg Strand. Området er beskyttet af Oksby Dige og Oles Dige. Der er imidlertid bygget adskillige sommerhuse uden for de to diger. Mange af dem er bygget på lavtliggende terræn og er truet af oversvømmelse fra Vadehavet og bagfra fra Ho Bugt.

De første kystbeskyttelses anlæg på strækningen var diger. De blev anlagt i 1870'erne af lodsjerne. Udnyttelsen af de bagvedliggende arealer fik hurtigt større og større betydning, så en mere effektiv kystbeskyttelse ønskedes. Udgiften hertil oversteg lodsejernes økonomiske formåen, så derfor har staten siden 1880'erne bidraget til kystbeskyttelsen på strækningen.

Det tilbagetrukne Oksby Dige blev anlagt i perioden 1926-27 til beskyttelse af et 130 ha stort areal, som i dag er bebygget. Der blev ydet 2/3 statsstøtte til etablering af diget, som bestyres af et digelag og er underlagt Varde Kommunes økonomiske tilsyn og Kystdirektoratets tekniske tilsyn.

Oles Dige beskytter de sommerhuse uden for Oksby Dige, som ligger mellem høfde 3 og 5. Diget er opført af Klitvæsenet og bestyres af et digelag. Diget er ikke underlagt Varde Kommunes økonomiske tilsyn eller Kystdirektoratets tekniske tilsyn.

I 1932 blev høfderne 1 - 8 bygget, og i 1936 fulgte høfderne 9 - 11 efter lokalt og politisk pres trods Vandbygningsvæsenets udmelding om, at høfderne var unødvendige. Høfdebyggeriet blev betalt af staten. Siden er høfderne 9 - 11 blevet afkortet for at mindske den kraftige læsedeerosion, som høfderne forårsager mod sydøst. I perioden 1981-83 blev de oprindelige pælehøfder ombygget til stenkastningshøfder. I 2006 havde høfde 11 mistet sit bagfæste og blev fjernet. En efterfølgende storm bevirkede, at der opstod et stort lokalt pres for etablering af en ny høfde i området, hvor høfde 11 havde været. Derfor blev høfde 10A bygget i 2007.

I årene 1984-1990 anlagde Kystdirektoratet et stendige langs klitskrænten fra høfde 1 til 6 for at undgå bagskæring af høfderne under storm.

I 1990 udførtes den første strandfodring på hele høfdestrækningen for at standse tilbagerykningen af strand og klit. I perioden 2000-2010 har kystbeskyttelsesindsatsen været udført med fokus på strækningen foran den kystnære del af Oksby dige, dvs. fra høfde 1 til 6. I dag udgør strandfodring den primære kystbeskyttelsesindsats, fordi det er den eneste form for kystbeskyttelse, som reelt kan standse kysttilbagerykningen.

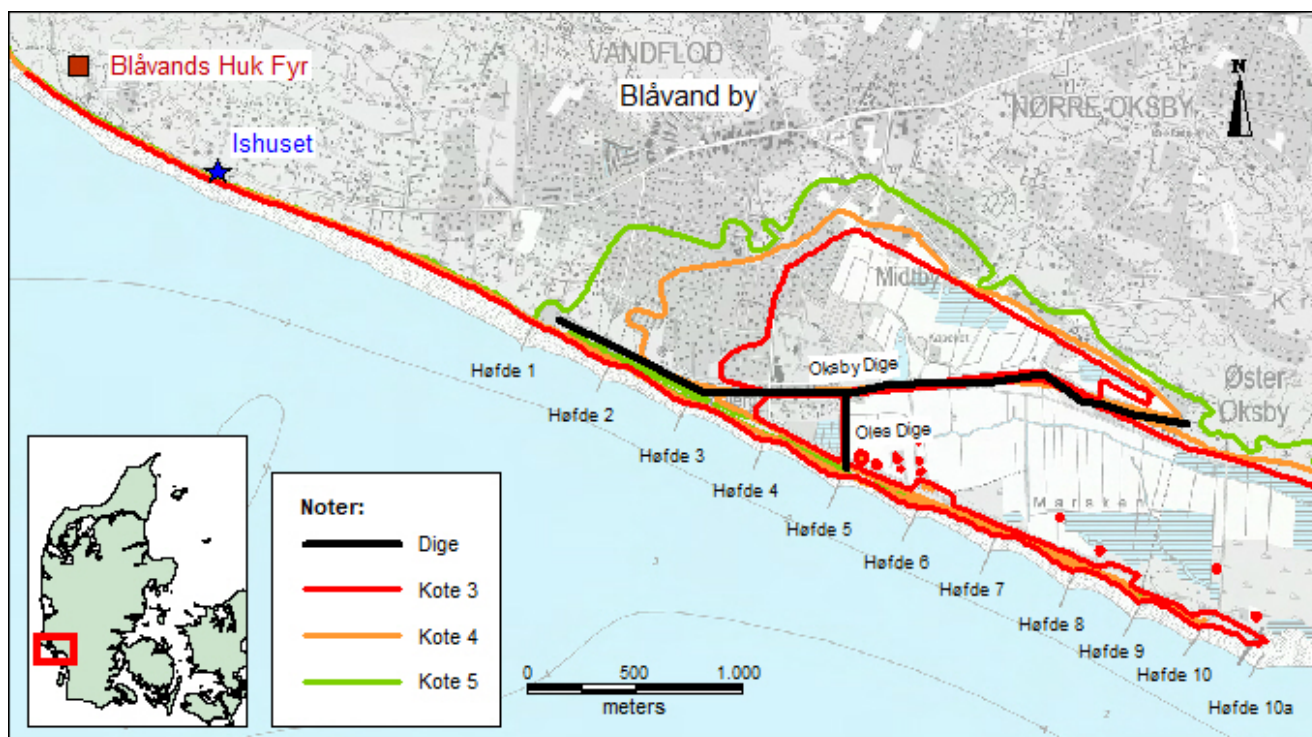

Fig. 3.2 Strækningen ved Blåvand med indtegnede højdekurver

4 Den gennemførte kystbeskyttelse og resultatet heraf

Fra 1990 er der tilført sand til stranden. Denne strandfodring er foretaget ca. hvert 5. år. Den samlede fodringsmængde er 1.095.000 m³ i fast mål. Tillige er der udført højdevedligeholdelse og plantet hjælme til dæmpning af sandflugt. Kystbeskyttelsesindsatsen siden 1990 fremgår af fig. 4.1.

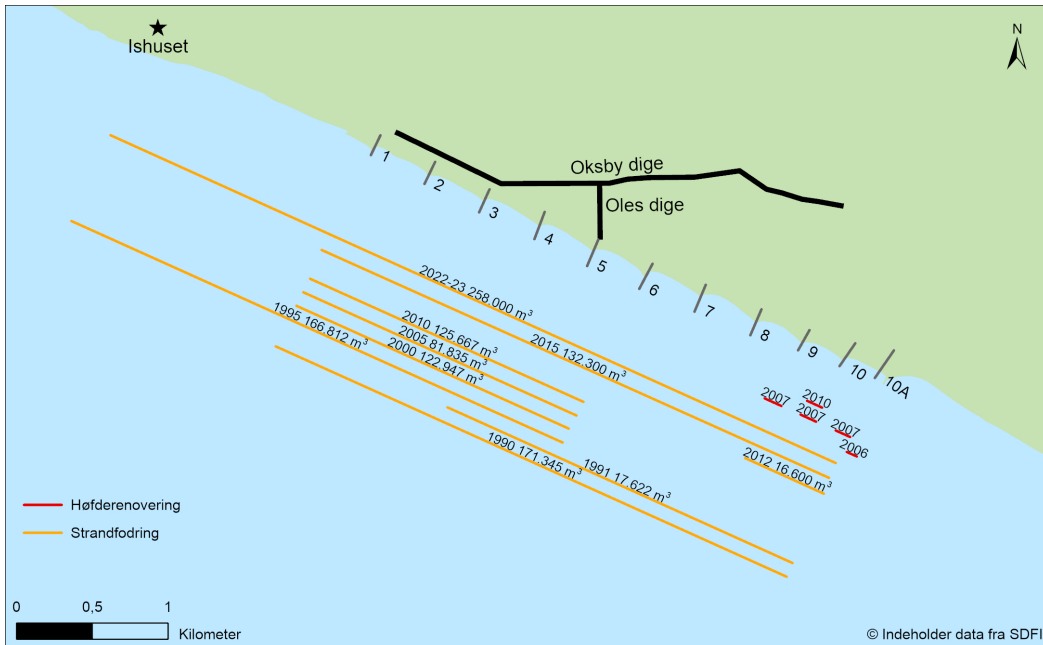

Fig. 4.1 Kystbeskyttelsesindsatsen siden 1990. Mængder er i fast mål

Som det fremgår af figuren har kystbeskyttelsesindsatsen været udført med fokus på beskyttelse af strækningen foran den kystnære del af Oksby dike, dvs. fra høfde 1 til 6. De senere år har der været et ønske om at udvide strandfodringsindsatsen til at omfatte hele strækningen fra Ishuset til høfde 10A. Derfor har målsætningen i aftaleperioden 2020-25 været standsning af tilbagerykningen på hele strækningen. Strandfodringen omkring årsskiftet 2022-23 er derfor fordelt på hele strækningen fra Ishuset til høfde 10A.

I Kystdirektoratets rapport "Blåvand 2023" er effekten af kystbeskyttelsesindsatsen siden 1990 bedømt på grundlag af en analyse af det store antal opmålinger, som Kystdirektoratet har udført. Det seneste strandnivelement er udført i foråret 2024. Opmålingerne viser, at kystlinje og skrænt på nuværende tidspunkt ligger mere fremskudt på alle fire delstrækninger end tilfældet har været det meste af tiden, siden opmålingerne begyndte. Status for kyststrækningen må derfor betegnes som tilfredsstillende.

Kystdirektoratet
Højbovej 1
7620 Lemvig
www.kyst.dk